

Uzaktan Eğitim Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin Akademik Güdülenme ve Akademik Erteleme Düzeylerinin İncelenmesi

Ramazan ŞEKER¹ , Bereket KÖSE¹

¹Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Hatay, Türkiye

DOI: 10.70736/spjses.288		Araştırma Makalesi/Research Article
Gönderi Tarihi/Received:	Kabul Tarihi/Accepted:	Online Yayın Tarihi/Published:
16.03.2025	24.04.2025	30.04.2025

Özet

Bu araştırmanın amacı uzaktan eğitim alan üniversite öğrencilerinin akademik güdülenme ve akademik erteleme düzeylerinin incelenmesidir. Araştırmanın evrenini 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesinde eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise bu evrenin içinde yer alan Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nde eğitim (Spor Bilimleri Fakültesi, Eğitim Fakültesi, İİBF ve Güzel Sanatlar Fakültesi) gören 241 kadın ve 274 erkek (n=515) öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde Bozanoğlu (2004) tarafından geliştirilen akademik güdülenme ölçeği üçüncü bölümde ise Çakıcı (2003) tarafından geliştirilen akademik erteleme ölçeği yer almıştır. Araştırma verilerinin analizinde SPSS 22 programı kullanılmıştır. Verilerin analizi için ikili değişkenlerde t testi, çoklu değişkenler arasındaki farka bakmak için ANOVA testi ve akademik güdülenme ve akademik erteleme arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik erteleme düzeylerinin cinsiyet ve öğrencilerin bölüm değişkenleri açısından istatistiksel anlamda bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akademik güdülenme ve akademik erteleme arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan pearson çarpım moment korelasyon analizi sonuçlarına bakıldığında ise negatif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Akademik erteleme, akademik güdülenme, uzaktan eğitim

Examining the Academic Motivation and Academic Procrastination Levels of University Students in the Distance Education Process

Abstract

The purpose of this study is to examine the levels of academic motivation and academic procrastination of university students receiving distance education. The universe of the study consists of students studying at Hatay Mustafa Kemal University in the 2024-2025 academic year. The sample group consists of 241 female and 274 male (n=515) students studying at Hatay Mustafa Kemal University (Sports Sciences, Faculty of Education, Faculty of Economics and Administrative Sciences and Fine Arts) within this universe. As data collection tools, personal information was used in the first part, the academic motivation scale developed by Bozanoğlu (2004) was used in the second part, and the Academic Procrastination Scale developed by Çakıcı (2003) was used in the third part. SPSS 22 program was used in the analysis of the research data. For the analysis of the data, t test was used for binary variables, ANOVA test was used to look at the difference between multiple variables and Pearson Product Moment Correlation Analysis was used to determine the relationship between academic motivation and academic procrastination. According to the results of the research, it was concluded that there was a statistically significant difference in the levels of academic motivation and academic procrastination of the students in terms of gender and department variables. When the results of the Pearson product moment correlation analysis were examined to determine the relationship between Academic Motivation and Academic Procrastination, it was seen that there was a positive and significant medium level difference.

Keywords: Academic procrastination, academic motivation, distance education

GİRİŞ

Eğitim kurumlarında yaşanan öğrenci artışı, bu sebeple ihtiyaç duyulan akademik personelin yetersizliği ve yaşam boyu öğrenme sürecinin farklı zamanlara yayılması, bireylerin farklı ortamlarda kendi durumlarına göre eğitim alma isteği gibi sebeplerle bireyleri alternatif eğitim perspektifini bulmaya sevk etmiştir. Uzaktan öğrenme, uzaktan/online eğitim, e-eğitim ve e-öğrenme olguları bahsedilen keşifler neticesinde meydana gelmiştir (Karakaya & Aksoy, 2005). Aynı zamanda geçmişten bugüne teknolojik ilerlemeler oldukça ifa edilen metodlara ilişkin uzaktan eğitim olgusunda da farklılıklar meydana gelmiştir. Uzaktan ya da internet destekli öğrenme, e-öğrenme, açık öğretim/eğitim, sanal öğrenme, tele öğrenme vb. uygulamalar uzaktan eğitim olgusu ile benzerdir (Moore & Kearsley 2005; Aydemir, 2018). Uzaktan eğitim süreci öğrenciler ve öğretmenlerin çeşitli ortamlarda senkron/asenkron özel ders tasarımı ile öğretim metodlarının uygulanmasına olanak sağlayan, bir ya da birden çok teknolojinin yardımıyla ile planlı programlı kurumsal yöntemlerin kullanılması sürecidir (Akyürek, 2020; Allen & Seaman, 2017). Öğrencilerin başarıları, genel anlamda kendi öğrenme biçimlerinin farkına varmaları sonucunda kendi öğrenmelerini yönlendirme durumuna bağlıdır. Bu durum öğrencilerin, öğrenme stratejilerinin çok önceden, ilköğretim zamanından başlayarak öğretilmesi gerektiği belirlenmiştir (Erdem, 2005). Nitekim uzaktan eğitim ile öğrenmeyi sağlayan öğrenciler, yüz yüze eğitime göre oldukça esnek bir çalışma disiplinine sahiptir ve kendi öğrenme süreçlerinden oldukça fazla sorumlu olmaları sonucunda uzaktan öğrenenlerin ya da öğrenim gören öğrencilerin daha fazla akademik erteleme davranışında oldukları çeşitli çalışmalarda bildirilmiştir (Uçar 2020; Uçar vd., 2021). Sonuç olarak uzaktan eğitim ile öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik erteleme düzeylerinde farklılık yaşandığı görülmektedir.

Güdülenme ya da motivasyonun bir işi başarma yolunda bireyin göstermiş olduğu çabalama, eylemde bulunma ve farklı beceri yönetimleri ile olaya odaklanma olarak ifade edilmektedir (Indahingwati vd., 2019). Güdülenme genel anlamda biyolojik ve sosyal güdülenme olarak farklılaşmaktadır. Biyolojik güdülenme olarak karşımıza çıkan susuzluk, açlık, cinsellik vb. güdüler birincil güdüler olarak ifade edilmektedir. Öte yandan başarıya yönelik güdülenme ise sosyal veya öğrenilmiş güdü olarak karşımıza çıkmaktadır. Güdü, birey için potansiyel enerji olarak tanımlanırken, güdülenme bu bahsedilen enerjinin performansı olarak meydana gelme sürecini vurgular (Bozanoğlu, 2004). Eğitim-öğretim ortamında akademik olarak güdülenme, bireyin okul hayatını sürdürebilmesi için hedef koyduğu amaca ulaşmada etkin gücünün kullanabilmesini ifade eder (Clark & Schroth, 2010).

Kuramsal açıdan güdü, öğrenme kuramlarının gelişimsel süreci ile benzerlik göstermektedir. Güdü kuramı daha önceleri içgüdü, dürtü gibi kavramlar ile ilişkilendirilirken son dönemlerde öz yeterlilik, nedensel yüklemeler, kontrollü düşünceler ve amaç gibi kavramlarla ifade edilmiştir (Açıkgöz, 2007). Deci ve Ryan (1985) içsel güdülenmeyi kişinin içinden gelen istek ile arzular olduğunu dışsal güdülenmeyi ise tam tersine dış etkenlerden gelen olumlu olumsuz sorumluluklarımızdan kaynaklanabildiğini söylemiştir. Birey bazı durumlarda ihtiyaçlarının yönlendirmesi altında kalmaktadır. Güdülenme 20. yüzyılın başlarına kadar tam anlamıyla ifade edilemezken güdülenme özellikle günümüzde öğrenme ve iş hayatının konusu içinde çokça dikkat çeken durum halini almıştır. Eğitimde kişinin iyi ve olumlu öğrenme sürecinin

güdülenme düzeyi ile pozitif olarak ilişkili olduğu, yapılan araştırmalarda güdülenmenin eğitim açısından akademik sonuçlar üzerinde kayda değer güce sahip olduğu ve etkisinin görüldüğü vurgulanmıştır (Wolters, 1999; Kuyper vd., 2000; Ünal, 2013; Cila, 2015). Güdülenme seviyesi normalin üzerinde olan bireylerin, akademik hayatı süresince yapması gereken sorumlulukları (proje gerçekleştirme, sınava hazırlanma, okuma ödevi yapma ve ödev hazırlama gibi) gerçekleştirirken başarılı bir süreç yaşadıkları görülmektedir. Akademik yaşantıda oluşan güdü noksanlığı durumundaysa zorluklara karşı yılma, vazgeçme, sebatsızlık, sabırsızlık ve yapılan iş ve eylemlerden haz duymama gibi başarısız akademik eylemler meydana gelmektedir (Colangelo, 1997). Güdülenmede yaşanan akademik başarısızlığın eğitim yöntemleri ile ilişkili olması öğrencinin ait olduğu eğitim kurumuna karşı yılgınlık oluşturmaya neden olabilmektedir. Bunun sebepleri arasında tek tip sunumların yapılması, kullanılan materyallerin yetersizliği, farklı eğitim yöntemleri (uzaktan eğitim, online eğitim) kullanılması olarak da gözükmektedir. Güdülenme için öğrencilerin eğitim süreçleri için gerekli olan farklılıkların gözetlenmesi çok önemli bir etken olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle, özellikle akademik hayatta güdülenme kavramı önemli bir unsurdur. Ancak ilgili çalışmalar incelendiğinde, özellikle güdülenme karşıtı bir olgu olan erteleme davranışının bireyin güdülenmesi düştükçe daha fazla erteleme eğilimi içerisine girdiğine yönelik ortak araştırma bulgularına sıkça rastlanılmaktadır. (Lee, 2005; Lekich, 2006). Bu da erteleme davranışının güdülenmeyi negatif yönde etkilediğini göstermektedir

Erteleme, bir hedefe varmak için tamamlanması mümkün olan işlerin gerekçe olmaksızın ileri zamana erteleme davranışdır (Li vd., 2020). Başka yazarlar ise erteleme sürecini, bireyin çalışma performansını en üst ve uygun seviyeye çıkarmasını engelleyeceğine ilişkin beklentilerin varlığını bilmesine rağmen, isteyerek yapılan kasıtlı geciktirme eylemi gibi görüldüğü ifade etmektedirler (Steel, 2002). Erteleme davranışına ilişkin yapılan çalışmalar incelendiğinde temel nedenlerin başında bireyin kendi öz düzenleme konusundaki yetersizliği ve önceden planlanmış hedeflere ulaşmak için gereken sorumlulukları yerine getirmemekle birlikte (Aremu vd., 2011), kişinin zamanını yönetmedeki biçimindeki eksikliği olduğu görülmektedir (Balkıs & Duru, 2007).

Var olan bir işe karşı yoğunlaşmada sorun yaşama veya sorumluluk duygusunun düşük olması erteleme eyleminin diğer nedeni olarak görülmektedir. Erteleme eyleminin diğer bir gerekçesi, bireyin iş hayatında yaşamış olduğu başarısız girişimler sonucunda olumsuz yaşantılarla ilişkili kaygı ve korkusudur. Erteleme davranışının bireyin kendisi ile gerçekleştirmiş olduğu verime ilişkin ortaya çıkardığı gerçekçi olmayan beklentiler ve hatalı bilişsel yükleme anlayışı ve mükemmeliyetçilik eğiliminde olma isteği olarak karşımıza çıkmaktadır (Yaakub, 2000). Yaşanan bu tür olumsuzluklar ve beklentilerin karşılanamaması bireyde erteleme sürecine gitmesine fırsat tanımaktadır. Diğer bir deyişle kaçınma duygusu olarak görülmektedir.

Günümüz eğitim-öğretim sürecinde farklı alanlarda yer alan öğrencilerin sıklıkla yaşamış olduğu akademik erteleme davranışı, eğitim sürecinde sıklıkla yaşanan bir eylem olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim akademik erteleme davranışının, birey tarafında yapması gereken akademik görevlerini vaktinde yapmamasına neden olarak, yüksek eşikte kaygı ve stres yaşayana kadar ilgili görevleri yerine getirmeme olarak ifade edilmektedir (Senécal vd.,

1995). Birçok eğitim kurumunda yaşanan bu olay özellikle üniversite öğrencileri arasında sıkça görülmektedir. Bununla ilgili literatür, üniversitede öğrenim gören öğrencilerin mantıksal çerçevede akılcı olmayan düşüncelerinin artması ile akademik erteleme eylemlerinde de yükselme olduğunu öne sürmektedir (Uçar, 2020; Akdamar & Kızılkaya, 2022). Aynı şekilde öğrencilerin özellikle zaman yönetimine ilişkin başarılı olamamaları öğrencileri daha fazla akademik erteleme davranışına ittiği vurgulanmıştır (Sarıkaya & Koçak, 2016). Çalışmada farklı bölümlerde eğitim alan öğrencilerin online eğitim veya uzaktan eğitim sürecinde derse olan ilgileri ve olayın yönetilmesi açısından derse karşı yaşanan akademik erteleme veya akademik güdülenme süreçlerinin ilişkilerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Bu süreçte özellikle öğrencilerin okul dışında fark ortamlarda aldıkları eğitimin, cinsiyet açısından farklılaşma olup olmadığı bu farklılığın akademik erteleme ve akademik güdülenme sürecine ne kadar etkili olduğu ortaya konmak istenmektedir. Diğer bir süreç ise farklı bölümler açısından uzaktan alınan eğitimin öğrenciler açısından akademik erteleme ve akademik güdülenmeye etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma Uzaktan eğitim sürecinde okuldan uzak olan kalan üniversite öğrencilerinin Akademik Güdülenme ve Akademik Erteleme Düzeylerinin araştırılmasına yönelik bir çalışmadır. İlgili çalışmada, geçmişte veya günümüzde olan bir durumu olduğu haliyle betimlemeyi amaçlayan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın verileri online anket uygulaması aracılığıyla yapılmıştır. Verilerin toplanması sürecinde katılımcıların gönüllülük esası dikkate alınmıştır.

Araştırma Grubu

2024-2025 uzaktan verilen eğitim öğretim yılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi (HMKÜ); Spor Bilimleri Fakültesi'nden 177 öğrenci, Eğitim Fakültesi'nden 116 öğrenci, Güzel Sanatlar Fakültesi'nden 103 öğrenci ve İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nden 119 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Katılımcıların 241'i kadın 274'ü erkek olmak üzere çeşitli bölümlerde eğitim gören 515 öğrenci gönüllülük esaslı katılmıştır. Aşağıdaki tabloda araştırmaya katılan bireylerin detaylı tanımlayıcı bilgileri verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin tanımlayıcı değerlerine göre frekans bilgileri

Değişkenler	Kategori	n	%
Yaş	18-20	191	37
	21-23	181	35
	24-Üstü	143	28
Cinsiyet	Kadın	241	47
	Erkek	274	53
Fakülte	Spor Bilimleri Fakültesi	177	33
	Eğitim Fakültesi	116	23
	Güzel Sanatlar Fakültesi	103	20
	İ.İ.B.F	119	24

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Veri toplama aracının ilk bölümünü kişisel bilgi formu oluşturmaktadır. Araştırmaya katılanların cinsiyeti ve okudukları bölümlere yönelik soruları kapsamaktadır.

Akademik Güdülenme Ölçeği (AGÖ): Araştırmanın ikinci bölümünde katılımcıların akademik güdülenme düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir ölçek kullanılmıştır. Bu ölçeği Bozanoğlu (2004) öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerindeki bireysel farklılıkları saptamak için geliştirmiştir. Ölçek 20 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlarda; sırasıyla Cronbach alfa değerleri kendini aşma .73, bilgiyi kullanma .70, keşif .67 olarak bulunmuştur. Ölçeğin bütününe değeri ise .87 olarak tespit edilmiştir.

Akademik Erteleme Ölçeği: Veri toplama aracının üçüncü bölümünde katılımcıların akademik erteleme düzeylerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanmış olan akademik erteleme ölçeği yer almaktadır. Akademik erteleme ölçeği (AEÖ), Çakıcı (2003) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin bu çalışma için Cronbach alpha güvenirlik katsayısı .89 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınan yüksek puan, öğrencilerin erteleme düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

Verileri analiz etmek için SPSS 22 programı tercih edilmiştir. Verilerin normallik dağılım çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1.5 ve +1.5 değerler arasında olduğu tespit edilmiş olup verilerin normal dağıldığı söylenebilir. Veriler normal dağılım gösterdiği için parametrik testler yapılmıştır. İkili karşılaştırmalarda bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla karşılaştırmalarda için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile Tukey testi ve son olarak değişkenler arasındaki ilişkiyi belirleme noktasında ise Pearson Çarpım Moment Korelasyon testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi ise $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 2. Katılımcıların akademik güdülenme ve akademik erteleme ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre ilişkin t testi sonuçları

Ölçekler	Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS.	t	p
Akademik Güdülenme	Toplam	Kadın	241	3.41	.321	1.171	.151
		Erkek	274	3.47	.432		
	Kendini Aşma	Kadın	241	3.82	.422	1.714	.784
		Erkek	274	3.89	.559		
	Bilgiyi Kullanma	Kadın	241	3.87	.388	2.844	.030*
		Erkek	274	4.03	.402		
	Keşif	Kadın	241	3.32	.421	1.603	.086
		Erkek	274	3.38	.497		
Akademik Erteleme		Kadın	241	3.61	.481	2.611	.030*
		Erkek	274	3.84	.569		

* $p < .05$

Tablo 2'ye göre akademik güdülenme ölçeğinin alt boyutlarından olan; bilgiyi kullanma ile akademik erteleme ölçeğinin cinsiyet değişkeni arasında erkekler lehine anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($p < .05$). Akademik güdülenme toplam puanı ve alt boyutlarından kendini aşma ve keşif boyutlarına bakıldığında ise herhangi bir anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p > .05$).

Tablo 3. Katılımcıların akademik güdülenme ve akademik erteleme ölçeği puanlarının bölüm değişkenine göre ilişkin tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi sonuçları

Ölçekler	Alt boyutlar	Fakülte	n	$\bar{X}$	SS.	F	p	Tukey
Akademik Güdülenme	Toplam	Spor Bilimleri ^A	177	3.25	.522	2.019	.077	-
		Eğitim ^B	116	3.31	.511			
		Güzel Sanatlar ^C	103	3.29	.537			
		İ.İ.B ^D	119	3.26	.498			
	Kendini Aşma	Spor Bilimleri ^A	177	3.50	.658	2.326	.069	-
		Eğitim ^B	116	3.38	.672			
		Güzel Sanatlar ^C	103	3.49	.686			
		İ.İ.B ^D	119	3.54	.668			
	Bilgiyi Kullanma	Spor Bilimleri ^A	177	4.27	.524	.991	.322	-
		Eğitim ^B	116	4.25	.567			
		Güzel Sanatlar ^C	103	4.23	.543			
		İ.İ.B ^D	119	4.09	.511			
	Keşif	Spor Bilimleri ^A	177	3.36	.611	3.589	.011*	D<A,C
		Eğitim ^B	116	3.12	.433			
		Güzel Sanatlar ^C	103	3.31	.515			
		İ.İ.B ^D	119	3.00	.581			
Akademik Ertelleme		Spor Bilimleri ^A	177	3.06	.583	2.290	.027*	D>B,C
		Eğitim ^B	116	2.84	.583			
		Güzel Sanatlar ^C	103	2.87	.538			
		İ.İ.B ^D	119	3.27	.589			

*p<.05

Tablo 3'e göre akademik güdülenme ölçeğinin alt boyutlarından olan keşif ve akademik erteleme ile bölüm değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (p<.05). Akademik güdülenme alt boyutundan keşif ile akademik ertelemeye anlamlı bir farklılık saptanmış olup anlamlılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını belirlemek için yapılan analizlerin sonuçlarına göre gruplar arasında farklılık ortaya koyulmuştur (p<.05). Keşif alt boyutunda İİBF öğrencilerinin Spor Bilimleri Fakültesi ve Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerine göre daha düşük düzeyde keşfetme düzeyine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Akademik erteleme düzeyinde ise İİBF öğrencilerinin Eğitim Fakültesi ile Güzel Sanatlar öğrencilerine göre daha çok akademik erteleme içinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. Katılımcıların akademik güdülenme ve akademik erteleme arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan pearson çarpım moment korelasyon analizi sonuçları

Ölçek	Akademik Güdülenme
Akademik Ertelleme	r
	p

n;515; **p<.01

Tablo 4'e göre akademik erteleme ve akademik güdülenme arasında orta düzeyde negatif anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuç kapsamında öğrencilerin akademik güdülenmelerinin artmasıyla akademik erteleme davranışlarının azaldığı görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Üniversite öğrencilerine yönelik yapılan araştırmada akademik güdülenme alt boyutları ile akademik ertelemeye ilişkin istatistiksel sonuçlar tartışılmıştır. Akademik güdülenme ölçeğinin alt boyutlarından olan; bilgiyi kullanma ile akademik ertelemenin cinsiyet değişkeni

arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($p<.05$). Bu doğrultuda erkeklerin kadınlara göre bilgiyi kullanmada daha iyi oldukları ancak akademik ertelemelerde kadınların erkeklere göre daha az ertelemeci oldukları görülmektedir ($p<.05$). Akademik güdülenme toplam puanı ve alt boyutlarından kendini aşma ve keşif boyutlarına bakıldığında ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde bireylerin akademik erteleme ve akademik güdülenme sürecinde öğrenciyi geri plana iten en önemli sebeplerden bazılarının; öğrencilerin kaygı ve stres düzeyinin yüksek olması olarak görülmektedir. Bu sebeple de öğrencilerin akademik strese maruz kalmaları öğrencilerin akademik erteleme ve güdülenme düzeylerini olumsuz yönde etkilemektedir (Homisak, 2012; Nayak, 2019). Yapılan diğer çalışmalara bakıldığında cinsiyet faktörünün erkek öğrencilerin akademik motivasyonun kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir (Atnafu, 2012; Aghayev, 2018). Bu çalışmaların aksine Spor Bilimlerinde okuyan kadın ile erkek öğrencilerin güdülenme skorları arasında istatistiksel fark bulunmadığını ve çevrimiçi eğitimin yüz yüze eğitime göre içsel motivasyonu daha fazla artırdığı tespit edilmiştir (Malinauskus & Pozeriene, 2020). Yapılan başka çalışmalarda ise akademik motivasyon veya akademik güdülenmenin dışsal güdülenme açısından erkek öğrencilerin kadın öğrencilere oranla motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu sonuçları ortaya koyulmuştur (Midgley & Urdan, 1995; Anderman & Anderman 1999; Rusillo & Arias, 2004).

Bazı çalışmalarda ise; akademik ertelemenin cinsiyet açısından etkisi incelenmiş, kadın ve erkek öğrencilerin akademik erteleme davranışları arasında farklılık olmadığı ortaya konmuştur (Lai vd., 2015; Lowinger vd., 2016; Moreta vd., 2018; Ajayi, 2020). Bizim çalışmamızda ise erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha ertelemeci oldukları görülmüştür. Özer ve arkadaşlarının (2009) yaptıkları çalışma bizim bulguları destekler niteliktedir ve akademik bir görevi yapmada erkeklerin kadın öğrencilere göre daha ertelemeci olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bizim çalışmamızın aksine bazı çalışmalarda kadınların erkeklere göre daha ertelemeci oldukları yönündedir. Bu sonuç grupların heterojen olmasıyla ifade edilmiştir (Karapelit & Memiş, 2022).

Tablo 3'e göre akademik güdülenme ölçeğinin alt boyutlarından olan keşif ve akademik ertelemenin bölümlere göre anlamlı olduğu görülmektedir ($p<.05$). Aynı şekilde akademik güdülenme alt boyutundan keşif ile akademik ertelemelerde anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p<.05$). Keşif alt boyutunda İİBF öğrencilerinin Spor Bilimleri ve Güzel Sanatlar öğrencilerine göre daha düşük düzeyde keşfetme düzeyine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Akademik erteleme düzeyinde ise İİBF öğrencilerinin Eğitim Fakültesi ile Güzel Sanatlar öğrencilerine göre daha çok akademik erteleme içinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sağlık Bilimlerinde okuyan öğrencilere yönelik yapılan akademik güdülenme ve akademik erteleme ile ilgili bir çalışmada anlamlı farklılıkların olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıklara göre ebellek bölümünde okuyan öğrencilerin hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilere göre daha ertelemeci oldukları ifade edilmiştir (Karapelit & Memiş, 2022).

Tablo 4'e göre akademik erteleme ve akademik güdülenme arasında orta düzeyde negatif bir korelasyonun olduğu görülmektedir. Bu da akademik güdülenmenin arttıkça akademik ertelemenin azaldığını göstermektedir. Bu kapsamda akademik güdülenme ve akademik erteleme sürecinin birbiri ile negatif yönlü bir ilişki içinde olması öğrencilerin mevcut iki

kavram arasında olumlu ilişkide olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan araştırmalara bakıldığında; Kaplan (2017)'de hemşirelik bölümü öğrencilerine yönelik yaptığı araştırmaya göre, akademik erteleme davranışının %9'unu akademik güdülenme değişkeninin negatif yönde anlamlı olarak açıkladığını tespit etmiştir. Demir (2017)'de ergen bireyler üzerinde yapmış olduğu çalışmada akademik güdülenme ve akademik erteleme arasında negatif yönde istatistiksel bir korelasyon olduğunu tespit etmiştir. Çakın (2021) ise yapmış olduğu araştırmada üniversite öğrencilerinin düşük düzeyde akademik erteleme davranışı sergilediklerini ve bu davranışı sergilemelerinin uzaktan eğitim sürecinin olumlu bir yansıması olarak değerlendirilebileceği ve öğrencilerin akademik öğrenmeleri için gerekli hazır bulunuşluğun tamamlayıcı bir ögesi olarak görülebileceğini belirtmiştir. İlişkisel boyutta yapılan başka çalışmalarda ise; akademik erteleme yönelimleri ile akademik yükleme stilleri arasında hem kadınlarda hem erkeklerde pozitif yönde ilişkili olduğu; akademik erteleme ile akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik puanları arasında ise hem kadınlarda hem erkeklerde negatif yönde bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir (Akbay & Gizir, 2010). Beden eğitimi bölümünde okuyan öğrencilere yönelik akademik motivasyon ve akademik güdülenmeye ilişkin yapılan çalışmalarda motivasyon ile akademik erteleme arasında istatistiksel olarak negatif bir korelasyon görüldüğü vurgulanmıştır. Bu durum da motivasyonun arttıkça akademik ertelemenin azaldığını göstermektedir (Sarı vd., 2014; Fehmi vd., 2014). Sonuç olarak çalışmamız, üniversite öğrencilerinin akademik güdülenmeleri arttıkça akademik ertelemelerinin azaldığını göstermiştir. Mevcut literatür de bu bulguyu destekler niteliktedir.

Öneriler

İleride yapılacak çalışmalarda farklı bölümler arasındaki durumu ortaya koymanın alan yazınına katkı sunacağı düşünülebilir. Sürekli aynı demografik (yaş, cinsiyet, gelir düzeyi) değerler üzerinde çalışma yapıldığı görülmektedir. Fakat öğrencilerin beceri değişkenleri ile ilişkili çalışmalar hiç yapılmadığı görülmektedir. Boylamsal olarak yapılacak deneysel çalışmaların alana daha çok bilimsel katkı sunacağı düşünülebilir.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, K. (2007). *Etkili öğrenme ve öğretme*. Biliş Yayıncılık.
- Aghayev, A. (2018). *Algılanan iletişim doyumunun akademik motivasyon ve akademik performansa etkisi: Yabancı uyruklu lisansüstü öğrenciler üzerine bir araştırma*. Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Samsun.
- Ajayi, O. S. (2020). Academic self-efficacy, gender and academic procrastination. *Epiphany. Journal of Transdisciplinary Studies*, 13(1), 75-84.
- Akbay, S., & Gizir, C. (2010). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: Akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yükleme stillerinin rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 60-78.
- Akdamar, E. & Kızılkaya, Y. M. (2022). Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme eğilimleri ile umutsuzluk seviyeleri ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 212-221. <https://doi.org/10.33437/ksusbd.844605>
- Akyürek, M. İ. (2020). Uzaktan eğitim: Bir alanyazın taraması. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 1-9.
- Allen, I. E. & Seaman, J. (2017). *Digital learning compass: distance education enrollment report: 2017*. Babson Survey Research Group.

- Anderman, L. H., & Anderman, E. M. (1999). Social predictors of changes in students' achievement goal orientations. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 21-37. <https://doi.org/10.1006/ceps.1998.0978>
- Aremu, A. O., Williams, T. M., & Adesina, F. T. (2011). Influence of academic procrastination and personality types on academic achievement and efficacy of in school adolescents in ibadan. *IFE Psychologia*, 19(1), 93-113. <https://hdl.handle.net/10520/EJC38859>
- Atnaflu, M. (2012). Motivation, social support, alienation from the school and their impact on students' achievement in Mathematics: the case of tenth grade students. *Ethiopian Journal of Education and Sciences*, 8(1), 53-74.
- Aydemir, M. (2018). *Uzaktan eğitim program, ders ve materyal tasarımı*. Eğitim Yayınevi.
- Balkıs, M., & Duru, E. (2007). The evaluation of the major characteristics and aspects of the procrastination in the framework of psychological counseling and guidance. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(1), 376-385.
- Bozanoğlu, İ. (2004). *Bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı grup rehberliğinin akademik risk altındaki öğrencilerin akademik alandaki güdülenme, benlik saygısı, başarı ve sınav kaygısı düzeylerine etkisi*. Doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara.
- Cila, M. S. (2015). *Anadolu lisesi 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının, akademik özyeterlik, mükemmeliyetçilik ve akademik güdülenmeden yordanması*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara.
- Clark, M. H., & Schroth, C. A. (2010). Examining relationships between academic motivation and personality among college students. *Learning and Individual Differences*, 20(1), 19-24. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2009.10.002>
- Colangelo, N. G. (1997). *Handbook of gifted education*. Allyn and Bacon, MA.
- Çakıcı, D. C. (2003). *Lise ve üniversite öğrencilerinde genel erteleme ve akademik erteleme davranışının incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimin Psikolojik Temelleri Anabilim Dalı, Ankara.
- Çakın, M. (2021). *Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecinde akademik motivasyonları ve akademik erteleme davranışları*. Yüksek lisans tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Kilis.
- Çalık F., Mahmut, G., Kürsad, S., Ihsan, S., & Erdi, K. (2014). Analysis and examination of the relationship between leisure motivation and academic motivation of students of schools of physical education and sports. *Journal of Physical Education and Sport*, 14(1), 127-133. <https://doi.org/10.7752/jpes.2014.01020>
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. Plenum Press.
- Demir, Y. (2017). *Ergenlerde internet bağımlılığı, akademik güdülenme, akademik erteleme ve okula bağlanma arasındaki ilişkiler*. Doktora tezi, İnönü Üniversitesi Eğitimi Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Malatya.
- Erdem, A. R. (2005). Öğrenmede etkili yollar: Öğrenme stratejileri ve öğretimi. *İlköğretim-Online*, 4(1), 1-6.
- Homisak, L. (2012). Time and efficiency redux. How do you take better control of your time? *Podiatry Management*. 41-43.
- Indahingwati, A., Launtu, A., Tamsah, H., Firman, A., Putra, A. H. P. K., & Aswari, A. (2019). How digital technology driven millennial consumer behaviour in Indonesia. *Journal of Distribution Science* 17(8) 25-34.
- Kaplan, M. (2017). *Hemşirelik öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yükleme stillerinin rolü*. Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Gaziantep.
- Karakaya, M., & Aksoy, H. H. (2005). *Uzaktan eğitim yüksek lisans çalışması*. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

- Karapelit, Z., & Memiş, A. (2022). Öğrencilerde mesleki güdülenmenin ve temel psikolojik ihtiyaçların, akademik erteleme davranışıyla ilişkisi. *Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 4(1), 1-15. <https://doi.org/10.54061/jphn.1017466>
- Kuyper, H., Van der Werf, M. P. C. & Lubbers, M. J. (2000). Motivation, metacognition and self-regulation as predictors of long term educational attainment. *Educational Research and Evaluation*, 6(3), 181-201. [https://doi.org/10.1076/1380-3611\(200009\)6:3;1-A:FT181](https://doi.org/10.1076/1380-3611(200009)6:3;1-A:FT181)
- Lai, C. S., Badayai, A. R. B. A., Chandrasekaran, K., Lee, S. Y., Kulasingam, R. (2015). An exploratory study on personality traits and procrastination among university students. *American Journal of Applied Psychology*, 4, 21-26. <https://doi.org/10.11648/j.ajap.s.2015040301.14>
- Lee, E. (2005). The relationship of motivation and flow experience to academic procrastination in university students. *Journal of Genetic Psychology*, 166, 5-14. <https://doi.org/10.3200/GNTP.166.1.5-15>
- Lekich, N. (2006). *The relationship between academic motivation, self-esteem, and academic procrastination in college student*. Masters's thesis. Truman State University, Kirksville, Missouri, USA.
- Li, L., Gao, H., & Xu, Y. (2020). The mediating and buffering effect of academic self-efficacy on the relationship between smartphone addiction and academic procrastination. *Computers & Education*, 159, 104001. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.104001>
- Lowinger, R. J., Kuo, B. C. H., Song, H.-A., Mahadevan, L., Kim, E., Liao, K. Y. H., Chang, C. Y., Kwon, K.-A., & Han, S. (2016). Predictors of academic procrastination in Asian international college students. *Journal of Student Affairs Research and Practice*, 53(1), 90-104. <https://doi.org/10.1080/19496591.2016.1110036>
- Malinauskus, R. K., & Pozeriene, J. (2020). Academic motivation among traditional and online university students. *European Journal of Contemporary Education*, 9(3), 584-591. <https://doi.org/10.13187/ejced.2020.3.584>
- Midgley, C., & Urdan, T. (1995). Predictors of middle school students' use of self-handicapping strategies. *The Journal of Early Adolescence*, 15(4), 389-411. <https://doi.org/10.1177/0272431695015004001>
- Moore, M. & Kearsley, G. (2005). *Distance education :A system view*. Canada: Wadsworth.
- Moreta-Herrera, R., Durán-Rodríguez, T., & Villegas-Villacrés, N. (2018). Regulación emocional y rendimiento como predictores de la procrastinación académica en estudiantes universitarios. *Revista de Psicología y Educación*, 13(2), 155-166. <https://doi.org/10.23923/rpye2018.01.166>
- Nayak, S. G. (2019). Impact of procrastination and time-management on academic stress among undergraduate nursing students: a cross sectional study. *International Journal of Caring Sciences*, 12(3), 1480-1487.
- Özer, B. U., Demir, A., & Ferrari, J. R. (2009). Exploring academic procrastination among Turkish students: Possible gender differences in prevalence and reasons. *The Journal of social psychology*, 149(2), 241-257. <https://doi.org/10.3200/SOCP.149.2.241-257>
- Rusillo, M. T. & Arias, P. F. (2004). Gender differences in academic motivation of secondary school students. *Journal of Educational Psychology*, 2(1), 97- 112.
- Sarı, İ., Cetin, M., Kaya, E., Gulle, M. & Kahramanoğlu, R. (2014). Assessment of the relationship between the engagement in leisure time and academic motivation among the students of faculty of education. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 16(1), 41-46.
- Sarıkaya Aydın, K. & Koçak, S. (2016). Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile akademik erteleme düzeylerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 17-38. <https://doi.org/10.29065/usakead.256378>
- Senécal, C., Koestner, R. & Vallerand, R. J. (1995). Self-regulation and academic procrastination. *Journal of Social Psychology*, 135(1), 607-619.
- Steel, P. D. G. (2002). *The measurement and nature of procrastination*. Doctoral dissertation, University of Minnesota, Faculty of the Graduate School, USA.
- Uçar, H. (2020). Uzaktan eğitimde akademik erteleme davranışını ve akademik erteleyicileri anlamak. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 40- 55.

- Uçar, H. Bozkurt, A., & Zawacki-Richter, O. (2021). Academic procrastination and performance in distance education: A causal-comparative study in an online learning environment. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 22(4), 13-23. <https://doi.org/10.17718/tojde.1002726>
- Ünal, M. (2013). *Lise öğrencilerinin akademik güdülenme düzeylerinin bazı değişkenler açısından yordanması*. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İzmir.
- Wolters, C. A. (1999). The relation between high school students' motivational regulation and their use of learning strategies, effort, and classroom performance. *Learning and Individual Differences*, 11(3), 281-300. [https://doi.org/10.1016/S1041-6080\(99\)80004-1](https://doi.org/10.1016/S1041-6080(99)80004-1)
- Yaakub, N. F. (2000). *Procrastination among students in institutes of higher learning: challenges for k-economy*. Doctoral disertation, University of Utara, The School of Languages and Scientific Thinking, Malaysia.

Katkı Oranı <i>Contribution Rate</i>	Katkıda Bulunanlar <i>Contributors</i>
Fikir ve Kavramsal Kurgu <i>Idea or Notion</i>	Ramazan ŞEKER
Araştırma Tasarımı <i>Research Design</i>	Ramazan ŞEKER, Bereket KÖSE
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Ramazan ŞEKER
Veri Toplama <i>Data Collecting</i>	Ramazan ŞEKER
Verilerin Analizi <i>Data Analysis</i>	Bereket KÖSE
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Ramazan ŞEKER, Bereket KÖSE
Etik Kurul Beyanı/ <i>Statement of Ethics Committee</i>	
Bu araştırma, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Etik Kurulunun 10.01.2025 tarihli 22 karar numarasıyla ile yürütülmüştür. <i>This research was conducted with the decision number 22 of Hatay Mustafa Kemal University Ethics Committee dated 10.01.2025.</i>	
Çatışma Beyanı/ <i>Statement of Conflict</i>	
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. <i>Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.</i>	
Destek ve Teşekkür Beyanı/ <i>Statement of Support and Acknowledgment</i>	
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. <i>No contribution and/or support was received during the writing process of this study.</i>	

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.